

Bitki sağlığı, bitkileri her türlü hastalık, zararlı ve yabancı otlardan korumak için yapılan bütün faaliyetlere denir.

Bitkisel üretimde verim ve kaliteyi etkileyen en önemli unsurların başında zararlı organizma olarak adlandırılan hastalık, zararlı ve yabancı otlar gelir. Bitkisel üretimde hastalık ve zararlılardan dolayı ortalama %30-35, salgın durumunda ise %100'e varan zarar ortaya çıkabilir.

Zirai mücadele; bitki ve bitkisel ürünlerde ürün kayıplarına neden olan hastalık, zararlı ve yabancı otların olumsuz etkilerini önlemek amacıyla yapılan her türlü faaliyeti kapsar.

Zirai mücadele insan ve çevre sağlığı ile doğal dengeye zarar vermeyecek şekilde yapılmalıdır.

Hastalıkların bitkideki zararı

Hastalıkların domatesteki zararı

Uzmanların sera kontrolü

Zirai mücadelede amaç, zararlıların tamamen ortadan kaldırılması değil, zararlı yoğunluğunun ekonomik zarar seviyesinin altında tutulmasıdır.

Kimyasal mücadele (İlaçlı mücadele)

Bileşiminde bulunan kimyasal maddelerle hastalık, zararlı ve yabancı otları yok etmek için yapılan mücadeleye denir. Kullanılan kimyasallara zirai ilaç adı verildiği için ilaçlı mücadele de denilebilir. Kimyasal mücadele, mücadele yöntemleri içinde en son başvurulan yöntem olmalıdır. Herhangi bir zararlıya karşı ilaçlı mücadele yapılacaksa, o zararlıyı hedef alan uygun ilaçla, uygun dozda ve en uygun zamanda yapılmalıdır.

Kimyasal mücadelenin etkileri ne olabilir?

- ✓ Zirai ilaçlar, zararlılar arasında var olan doğal dengeyi bozabilir,
- ✓ Zehirlenmelere neden olabilir,
- ✓ Doğal düşmanlara (faydalı böceklerle) zarar vererek zararlıların artmasına neden olabilir,
- ✓ Toprağa, havaya, suya karışarak çevre kirliliğine yol açabilir,
- ✓ Hastalık, zararlı ve yabancı otlar zamanla dayanıklılık kazanarak ilaçların etkisiz olmasına neden olabilir,
- ✓ Ürünlerde kalıntı bırakarak iç ve dış ticarete sorun yaratabilir,
- ✓ İlaç fiyatlarının yüksek olması nedeniyle ürünün maliyetini artırabilir,
- ✓ Bal arıları, tozlayıcı arılar, kuşlar, balıklar ve suda yaşayan diğer canlıları olumsuz yönde etkileyebilir,
- ✓ Gelişigüzel ve yoğun olarak yapılan ilaçlamalar sonucunda zararlar daha da artabilir.

Alternatif mücadele yöntemleri

Kültürel önlemler

Kültürel uygulamalar öncelikli yapılması gereken işlemler olup hem ucuz hem de uzun vadede doğaya ve çevreye en az zarar veren yöntemdir.

Kültürel önlemler nelerdir?

- ✓ Toprak işleme,
- ✓ Gübreleme,
- ✓ Seyrek yetiştirme,
- ✓ Sulama ve drenaj,
- ✓ Sağlıklı tohum, fide, fidan kullanılması,
- ✓ Gençleştirme ve budama,
- ✓ Kullanılan alet ve ekipmanı temizlemek
- ✓ Dayanıklı çeşit kullanımı,
- ✓ Ekim ve dikim zamanının ayarlanması
- ✓ Hasat zamanının Ayarlanması
- ✓ Münavebe
- ✓ Bitki artıklarının toplanması ve yabancı otların yok edilmesidir.

Fiziksel ve mekanik mücadele

Bu mücadelede zararlıların el, araç ya da makineler kullanılarak toplanması, öldürülmesi ya da davranışlarının bozulması gibi işlemlerdir.

- ✓ Toplamak
- ✓ Engellemek
- ✓ Tuzaklarla yakalamak
- ✓ Solarizasyon
- ✓ Suya daldırmak
- ✓ Malçlama
- ✓ Yakmak
- ✓ Sıcaktan yararlanmak

Bitki sağlığında önemli bir uygulama Solarizasyon

Bitki sağlığında önemli bir uygulama Malçlama işlemidir.

Biyoteknik mücadele

Zararlıların yaşayışı ve davranışları üzerine etkili olan bazı doğal veya yapay maddeler kullanarak yapılan mücadeleye biyoteknik mücadele denir. Bu amaçla feromonlar, yapışkan tuzaklar, ışık ve su tuzakları kullanılır.

Biyoteknik mücadele

Biyoteknik mücadele

Biyolojik mücadele

Biyolojik mücadele kısaca “bir canlının diğer bir canlıya karşı kullanılmasıdır”. Avcı böcekler ve yumurta parazitleri biyolojik mücadelenin en önemli unsurlarıdır. Biyolojik mücadele öncelikle tercih edilmesi gereken yöntemlerden biridir. Çünkü;

- ✓ Doğal dengeyi koruyucudur.
- ✓ Çevre ve insan sağlığına olumsuz etkisi yoktur.
- ✓ Mücadele masrafları azalır ve ekonomik tasarruf sağlar.
- ✓ İlaç kalıntısı olmayan ürün elde edilir.
- ✓ Süreklidir.

Ülkemizde biyolojik ve biyoteknik mücadele yapan üreticilerimiz 2010 yılından itibaren desteklenmektedir.

Faydalı böcek

Bakanlığımızca bitkisel üretimde ilaç kullanımının azaltılması, taze sebze ve meyvede iç ve dış tüketimde yaşanan kalıntı sorununun önlenmesi ve doğal dengenin korunması için biyolojik ve biyoteknik mücadele yöntemlerine büyük önem verilir.